

**FNS KLIMAPANEL ANSLÅR
AT MELLOM 20 MILLIONER OG
1 MILLIARD MENNESKER ER
FORVENTET Å MÅTTE FLYKTE
FRA HJEMMENE SINE SOM ET
RESULTAT AV KLIMAENDRINGENE
INNEN 2050.**

HVORDAN PLANLEGGER DERE Å TA IMOT DE SOM VELGER Å KOMME TIL NORGE?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**PRINSIPPET OM KLIMA-
RETTFERDIGHET ER SENTRALT I FNS
KLIMAFORHANDLINGER OG FASTSLÅR
AT ALLE LAND SKAL HA FELLES, MEN
ULIKT ANSVAR FOR UTSLIPPSKUTT
OG KLIMATILPASSNING.**

**HVA SLAGS ANSVAR VIL DITT
PARTI AT NORGE SKAL TA?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**SAMLET SETT STÅR VERDENS
MATPRODUKSJON FOR OM LAG 40 %
AV ALLE KLIMAGASSUTSLIPP. VED HJELP
AV SMÅSKALA LANDBRUK BASERT PÅ
AGROØKOLOGISKE METODER KAN MAN
REDUSERE UTSLIPPENE DRASTISK.**

**HVORDAN HAR DITT PARTI
TENKT Å TILRETTELEGGE
FOR UTSLIPPSKUTT I
LANDBRUKSSEKTOREN,
BÅDE NASJONALT OG
INTERNASJONALT?**

**STORTINGSMELDINGEN "Å DELE
FOR Å SKAPE", UTARBEIDET AV
NÅVÆRENDE REGJERING, HANDLER
I STOR GRAD OM HVORDAN NORGES
UTVIKLINGSPOLITIKK MÅ FORMES I
ET BÆREKRAFTIGHETSPERSPEKTIV.**

**HVILKE KONKRETE
UTVIKLINGSPROSJEKTER
VIL DITT PARTI SATSE PÅ?
OG HVORFOR?**

**KLIMAENDRINGER RAMMER
FATTIGE MENNESKER I KLIMA-
SENSITIVE OMRÅDER HARDEST.
ALLIKEVEL ER DET GLOBALE SØR
STERKT UNDERREPRESENTERT I
BESLUTNINGSPROSESSER I
KLIMASAMMENHENG.**

**HVA VIL DITT PARTI GJØRE
FOR AT DE SOM BLIR RAMMET
OGSÅ ER DE SOM BLIR HØRT
I AVGJØRELSER OM EGEN
FREMTID?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

I FØLGE FNS BARNEKONVENSJON HAR UNGDOM RETT TIL YTRINGSFRIHET, TIL Å ORGANISERE SEG OG TIL Å BLI HØRT I SAKER DER DE ER BERØRT. I PRAKSIS ETTERLEVES IKKE ALLTID DENNE RETTEN, MEN UNGES DELTAKELSE POLITISKE BESLUTNINGER ER SVÆRT VIKTIG FOR DEMOKRATISKE PROSESSER.

**PÅ HVILKEN MÅTE VIL DITT PARTI
HJELPE UNGE Å ENGASJERE SEG
I KLIMAPROBLEMATIKKEN, BÅDE
I NORGE OG UNGDOM FRA DET
GLOBALE SØR?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**I 2012 STILTE 29 SIVILSAMFUNNS
-ORGANISASJONER SEG BAK FORSLAGET
OM Å OPPRETTE ET FRAMTIDSOMBUD I
NORGE - EN PARTIPOLITISK UAVHENGIG
INSTITUSJON SOM SKAL FREMME RET-
TFERDIGHET MELLOM GENERASJONER
OG JOBBE FOR Å SIKRE LANGSIKTIG
POLITIKK.**

**HVA TENKER DITT PARTI OM
DETTE FORSLAGET? OG HVA
VIL DERE GJØRE FOR Å IVARETA
FREMTIDIGE GENERASJONER I
DAGENS POLITISKE BESLUTNINGER?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**PRISEN PÅ MANGE VARER ER I DAG
FRAKOBLET DE REELLE SOSIALE
OG MILJØMESSIGE KOSTNADENE
AV PRODUKSJON, OG FØRER TIL
OVERFORBRUK. SAMTIDIG FORUT-
SETTER DAGENS ØKONOMISKE
SYSTEM ØKT FORBRUK.**

**HVORDAN VIL DITT PARTI
TILRETTELEGGE FOR AT DET
NORSKE FOLK SKAL KLARE Å
REDUSERE OVERFORBRUKET?**

**FOR AT KLIMASYSTEMENE SKAL
STABILISERES OG IKKE FÅ KATASTROFALE
FØLGER FOR MILLIONER AV MENNESKER,
MÅ TEMPERATURSTIGNINGEN BEGRENSES
TIL UNDER 2 GRADER. FOR Å KLARE
DETTE, MÅ 2/3 AV DAGENS OPPDAGEDE
FOSSILE BRENSLER IKKE UTVINNES.**

**HVORDAN FORHOLDER DITT
PARTI SEG TIL AT 2/3 AV HITTIL
KJENTE FOSSILE BRENSSELKILDER
IKKE BØR UTVINNES?**

**I FØLGE FNS KLIMAPANEL VIL
KLIMAENDRINGER SKADE HELSEN
TIL MILLIONER AV MENNESKER
HVIS VI IKKE ENDRER VÅRE
FORBRUKSMØNSTRE. DETTE
ER PÅ MANGE MÅTER VÅR TIDS
MEST OMFATTENDE SOSIALE
URETTFERDIGHET.**

**ER KLIMAKAMPEN DITT PARTIS
KAMPSAK? OG HVIS IKKE, HVA ER
DERES KAMPSAK OG HVORFOR ER
DET VIKTIGERE?**

**HVIS DEN GLOBALE GJENNOSNITTS-
TEMPERATUREN STIGER MER ENN
2 GRADER OVER DAGENS NIVÅ,
ESTIMERER FNS KLIMAPANEL AT
DET ER HØY RISIKOFOR AT 20-30 %
AV VERDENS PLANTE- OG DYREARTER
VIL BLI UTRYDDET.**

**HVA VIL DITT PARTI GJØRE FOR Å
BEVARE KLODENS BIOMANGFOLD
OG FRAMTIDIGE GENERASJONERS
RESSURSGRUNNLAG?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**I FØLGE EN FN-RAPPORT FRA 2006 STÅR
HUSDYRPRODUKSJONEN FOR HELE 18 %
AV VERDENS KLIMAGASSUTSLIPP. DETTE
ER MER ENN HELE TRANSPORTSEKTOREN
TILSAMMEN.**

**HVA ØNSKER DITT PARTI Å
GJØRE FOR Å KUTTE NORSKE
KLIMAUTSLIPP MED HENHOLD
TIL HUSDYRPRODUKSJON?**

**I FØLGE FNS MILJØPROGRAM
ER DEN STØRSTE FORBRUKS-
TRUSSELEN MOT MILJØET
VERKEN BILKJØRING ELLER
PLASTPOSER, MEN RETT OG SLETT
AT VI SPISER FOR MYE KJØTT.**

**HVA TENKER DU OM DETTE
PROBLEMET, OG HVA ØNSKER
DITT PARTI Å GJØRE MED DET?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**FN OPPNEVNER KJØTTPRODUKSJON
SOM EN AV DE TO-TRE STØRSTE MILJØ-
UTFORDRINGENE I VÅR TID. FOR MILJØETS
SKYLD ER DET DERFOR MER HENSIKTS-
MESSIG Å SATSE PÅ ØKT KONSUM AV
GRØNNSAKER I TIDEN FRAMOVER.**

**HVA VIL DITT PARTI GJØRE
FOR Å ØKE DET NORSKE
KONSUMET AV GRØNNSAKER I
TIDEN FRAMOVER?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIKE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**I VÅR BLE DET EN DEL MEDIEFOKUS PÅ
AT KOKEBØKENE SOM BRUKES I FAGET
«MAT OG HELSE» I NORSK SKOLE ER
LAGET AV OPPLYSNINGSKONTORET
FOR KJØTT.**

**HVA TENKER DU SOM POLITIKER OM
DETTE, I LYS AV AT FN OPPFORDRER
OSS I VESTLIGE LAND TIL Å MINSKE
KJØTTFORBRUKET VÅRT MED
HENSYN TIL MILJØET?**

**HVERT ÅR BLIR 10 000 DEKAR
MATJORD LAGD BRAKK I NORGE.**

**HVA VIL DITT PARTI GJØRE FOR
Å SØRGE FOR AT FRAMTIDIGE
GENERASJONER HAR MULIGHETEN TIL
Å DYRKE MAT PÅ EGNE RESSURSER?**

REGJERINGEN VED FINANSDEPARTEMENTET HAR DET ØVERSTE ANSVARET FOR NORGES POLITIKK PÅ BEREKRAFTIG UTVIKLING. HVORDAN FRAMTIDIGE GENERASJONAR SINE GRUNNLEGGENDE BEHOV AV IKKE-ØKONOMISK ART SKAL IMØTEKOMMES BLIR LIKEVEL KNAPT NEVNT I DEN NYESTE PERSPEKTIVMELDINGEN.

**HVORDAN VIL DITT PARTI SØRGE
FOR AT RETTFERDIG FORDELING
AV RESSURSER I ET LANGTIDS-
PERSPEKTIV BLIR IVARETATT?**

**NORGE ER BEST I KLASSEN PÅ Å SKRIVE
UNDER MILJØKONVENSJONER, INNGÅ
INTERNASJONALE FORPLIKTINGER
OG UTFORME AMBISIØSE HANDLING-
SPLANER, MEN VEGRER SEG LIKEVEL
FOR Å SATSE PÅ KLIMAVENLIGE
LØSNINGER.**

**HVORDAN SKAL DITT PARTI SETTE
BEREKRAFTIG UTVIKLING OG
FRAMTIDIGE GENERASJONERS
RETTAR HØYERE PÅ DAGSORDEN?**

**BRUNDTLAND-KOMMISJONEN UTTALTE
I 1987: "VI LÅNER MILJØKAPITAL FRA
FRAMTIDIGE GENERASJONER UTEN
TANKE PÅ, ELLER MULIGHETER TIL, Å
BETALE TILBAKE. VI HANDLER SOM VI
GJØR FORDI VI KAN SLIPPE USTRAFFET
FRA DET."**

**VIL DITT PARTI OPPRETTE EN
OMBUDSPERSON FOR FRAM-
TIDIGE GENERASJONER FOR Å
UNNGÅ AT DENNE PRAKSISEN
FORTSETTER?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIKE

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**NORGE MANGLER EN INSTITUSJON SOM
FORANKRER HENSYN TIL FRAMTIDEN
I DAGENS POLITIKK OG NÆRINGS-
LIV, DERFOR LIGGER FRAMTIDEN
ALDRI LENGER FREM ENN NESTE
VALG.**

**VIL DITT PARTI OPPRETTE EN
OMBUDSPERSON FOR FRAMTIDIGE
GENERASJONER SOM KAN TENKE
LENGRE FRAM ENN FIRE ÅR?**

Å SØRGE FOR AT RESSURSENE VÅRE BLIR FORVALTET PÅ EN BEREKRAFTIG MÅTE ER EN AV DE VIKTIGESTE OPPGAVENE VI HAR SOM SAMFUNN. LIKEVEL SER VI AT LANGSIKTIGE HENSYN FOR OFTE BLIR IGNORERT TIL FORDEL FOR ØNSKE OM KORTSIKTIG ØKONOMISK GEVINST.

**VIL DITT PARTI OPPRETTE EN
OMBUDSPERSON FOR FRAMTIDIGE
GENERASJONAR SOM KAN SØRGJA
FOR EI BEREKRAFTIG FORVALTING
AV RESSURSANE VÅRE?**

I DAG BRUKER VI IKKE GENMODIFISERTE ORGANISMER (GMO) HVERKEN SOM FÔR ELLER MAT I NORGE, MEN VI FÅR STADIG SØKNADER OM GODKJENNING AV NYE GMO-ARTER.

**HVA SLAGS STANDPUNKT HAR
DITT PARTI PÅ GMO?**

**EKSPERTPANELET TIL FNS MAT-
SIKKERHETSKOMITÉ MENER AT FOR Å
OPPRETHOLDE MATSIKKERHETEN UTEN
AT DET GÅR PÅ BEKOSTNING AV MILJØET
MÅ STYRESMAKTENE I HVERT ENKELT
LAND PROMOTERE ANSVARLIG FORBRUK,
EFFEKTIVITET I MATKJEDEN OG EN
REDUKSJON I SLØSING/KASTING AV MAT.**

**HVA KAN DITT PARTI BIDRA MED
PÅ DETTE OMRÅDET?**

**FLERTALLEET AV KOSTHOLDSEKSPERTER
ANBEFALER EN DIETT MED MODERATE
MENGDER KJØTT OG MED HOVEDVEKT
PÅ FRUKT OG GRØNT. EN SLIK DIETT VIL
ØG VÆRE MER KLIMAVENNLIG ENN EN
DIETT MED STORE MENGDER KJØTT.**

HVA SLAGS FOLKEHELSESTRATEGI HAR DITT PART?

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIKE

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

MED KLIMAENDRINGENE VIL FORHOLDENE FOR MATPRODUKSJON ENDRE SEG KRAFTIG I STORE DELER AV VERDEN. DETTE VIL TROLIG ÒG PÅVIRKE MATVAREHANDELEN. (RUSSLAND INNFØRTE FOR EKSEMPEL FORBUD MOT KORNEKSPORT I 2010 DA AVLINGEN VAR DÅRLIG.)

**HAR PARTIET DITT EN
MATSIKKERHETSSTRATEGI?**

**STORE DELER AV KLIMAGASS-
UTSLIPPENE FRA LANDBRUKET
KOMMER FRA OMLEGGING AV
NATURLIGE ØKOSYSTEM TIL
JORDBRUKSAREAL. MYE AV FÔRET
TIL NORSKE KYR BLIR LAGET AV SOYA
FRA BRASIL, DER NATURLIGE ØKOSYSTEM
STADIG BLIR OMGJORT TIL LANDBRUKS-
JORD, BLANDT ANNET FOR Å DYRKE SOYA.**

**HVA SYNES DE OM DENNE
MATPRODUKSJONSSTRATEGIEN?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIKE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**GLOBALA KLIMAGASSUTSLIPP MÅ
I FØLGE FNS KLIMAPANEL NÅ SITT
HØYDEPUNKT INNEN 2015 DERSOM
VI SKAL GREIE Å HOLDE OSS TIL EN
GLOBAL TEMPERATURENDRING PÅ
2 GRADER CELSIUS.**

**HVOR MANGE PROSENT VIL DERE
KUTTE NORSKE UTSLIPP MED
OG HVORDAN SKAL DERE FÅ TIL
DETTE?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**FNS MILJØPROGRAM HAR REGNET
UT AT DET PER I DAG KOSTER MELLOM
5 OG 30 MILLIARDER DOLLAR ÅRLIG
FOR AFRIKANSELAND ALENE FOR Å
IMØTEKOMME KLIMAENDRINGENE.**

**MENER DERE AT NORGE SKAL
BIDRA FINANSIELT FOR AT
FATTIGE LAND KAN KUNNE
TILPASSE SEG KLIMAENDRINGENE?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPiRE

UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**PÅ 70-TALLET TILRETTELA NORGE FOR
PETROLEUMSVIRKSOMHETEN, DEN
GANG HANDLET POLITIKERE UT FRA
KUNNSKAPEN SOM DA FANTES. FNS
KLIMAPANEL HAR SAGT AT DE RIKE
LANDENE I VERDEN MÅ KUTTE SINE
KLIMAGASSUTSLIPP MED 30-37,5
MILLIARDER TONN INNEN 2020.**

HVORDAN VIL DERE TILRETTELEGGE FOR NÆRINGS LIV OG ARBEIDSP LASSER I FORNYBARESEKTOREN?

**2/3 AV VERDENS OPPDAGEDE FOSSILE
BRENSSEL MÅ FORBLI I JORDA DERSOM
VI SKAL NÅ 2 GRADERS MÅLET.**

**VIL DERE REDUSERE
OLJEUTVINNINGEN I NORGE?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM

**GJENNOMSNIITTLIG SLIPPER VI ÅRLIG
UT 11 TONN CO2 PER PERSON HER I
NORGE, DETTE ER 10 TONN MER ENN
HVA VI KAN SLIPPE UT I 2050 DERSOM
VI SKAL FØLGE FNS KLIMAPANELS
ANBEFALINGER.**

**HVORDAN VIL DERE GJØRE
DET LETTERE FOR FOLK Å
GJØRE MILJØVENNLIGE VALG
I HVERDAGEN?**

HEV STEMMEN!
KLIMA-DITT VALG

SPIRE
UTVIKLINGSFONDETS UNGDOM